

Wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie w klasie ósmej

Przedmiotowy system oceniania z wiedzy o społeczeństwie ma na celu:

- kształtowanie postaw i zachowań pożądaných społecznie,
- przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć,
- motywowanie ucznia do systematycznej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- dostarczenie rodzicom (opiekunom prawnym) informacji o efektywności procesu nauczania, postępach w nauce ucznia oraz o jego wkładzie pracy nad własnym rozwojem,
- umożliwienie nauczycielom ustawicznego doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno - wychowawczej.

Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne uczniów w następujących obszarach:

- wiedza obejmująca przyczyny, przebieg, skutki wydarzeń, faktów i zjawisk dotyczących społeczeństwa obywatelskiego oraz umiejętność przemyślanego przedstawiania zagadnień społecznych i gospodarczych,
- znajomość zjawisk oraz procesów społecznych i gospodarczych,
- znajomość i rozumienie pojęć związanych z poruszaną problematyką oraz prawidłowe postępowanie się nimi,
- rozumienie przeciwstawnych interpretacji wydarzeń i umiejętność formułowania własnych opinii, sądów, ocen oraz ich uzasadnienie,
- znajomość roli poszczególnych narodów oraz postaci w określonych wydarzeniach i procesach społecznych i ekonomicznych,
- umiejętność prowadzenia dyskusji oraz komunikowania się z otoczeniem,
- stopień samodzielności przy interpretacji źródeł oraz umiejętność ich dobierania w celu potwierdzenia słuszności swojej wypowiedzi,
- stopień samodzielności w tworzeniu definicji i formułowaniu pojęć, wniosków, uogólnień,
- umiejętność dokonywania syntezy poznanego materiału,
- umiejętność zastosowania uzyskanych informacji do analizy aktualnej rzeczywistości społecznej, politycznej i gospodarczej,
- umiejętność pracy w zespole (znajomość sposobów rozwiązywania problemów),
- samodzielność zdobywania informacji z różnych źródeł,
- systematyczność zdobywania wiedzy i umiejętności,
- postawa: aktywność na lekcjach, przestrzeganie zasad współistnienia w społeczności szkolnej, wywiązywanie się z obowiązków, dotrzymywanie terminów, chęć zdobywania wiedzy i rozwijania swoich zainteresowań.

Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania,
- posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

Maksymalne wartości punktowe dla poszczególnych form oceniania

Proponowane formy i metody oceny osiągnięć ucznia:	Maksymalna ocena punktowa
– odpowiedź ustna (krótka forma wypowiedzi, która ma na celu sprawdzenie, czy uczeń potrafi korzystać z nabytych wiadomości i umiejętności związanych z wyznaczonym zagadnieniem lub wprowadzeniem w nowy temat)	5
– kartkówka (forma wypowiedzi, zastępująca odpowiedź ustną, która może być przeprowadzona na początku lekcji, jako wprowadzenie lub na końcu lekcji, jako podsumowanie)	5
– ćwiczenia praktyczne (badania wiadomości i umiejętności z wykorzystaniem różnych źródeł informacji, np.: tekstów źródłowych, schematów, diagramów, wykresów, zestawień statystycznych, infografiki, zdjęć, mapek tematycznych)	5
– sprawdzian (dłuższa wypowiedź pisemna, umożliwiająca zdiagnozowanie stopnia opanowania wiadomości i umiejętności ujętych w podstawie programowej)	15 lub 20
– praca w grupach	5
– prace długoterminowe samodzielne lub zespołowe (np.: projekty, prezentacje multimedialne, plakaty, wywiady środowiskowe)	10

Ponadto oceniana jest aktywność.

- Nie jest to ocena obowiązkowa.
- O przyznaniu punktów decyduje nauczyciel przedmiotu.
- Punkty są dopisywane do licznika oceny sumarycznej, w ilości nie przekraczającej 10 % wartości sumy maksymalnych ocen punktowych danego ucznia.

W procesie oceniania obowiązuje **zasada kumulowania wymagań** – ocenę wyższą może uzyskać uczeń, który spełnia wszystkie wymagania związane z ocenami niższymi.

Wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie na poszczególne oceny:

WYMAGANIA KONIECZNE (OCENA DOPUSZCZAJĄCA)

Uczeń:

- ma braki w opanowaniu wiedzy i umiejętności, które są niezbędne do dalszego kształcenia,
- samodzielnie nie potrafi sformułować jasnej wypowiedzi na tematy poruszane na lekcjach,
- przy pomocy nauczyciela jest w stanie wykonać proste polecenia,
- krótko objaśnia pojęcia: grupa społeczna, gmina, powiat, województwo, państwo, obywatelstwo, monarchia, republika, opozycja, ustawa, prawo, kodeks, partia polityczna, kampania wyborcza, organizacja pozarządowa, środki masowego przekazu,
- wymienia rodzaje grup społecznych, cechy państwa, podstawowe zasady państwa demokratycznego, podstawowe zasady ustroju RP,
- charakteryzuje pracę organów szkoły,
- wymienia główne zadania szkoły, prawa i obowiązki dziecka i ucznia, zadania samorządu uczniowskiego,
- wylicza elementy charakterystyczne dla prawidłowego porozumiewania się, nazwy podstawowych dokumentów dotyczących praw człowieka, główne partie istniejące w Polsce,

- wie, że celem działalności gospodarczej człowieka jest zaspokajanie własnych potrzeb a praca i umiejętności człowieka są warunkiem rozwoju jednostki i społeczeństwa,
- wie, czym są ONZ i NATO.

WYMAGANIA PODSTAWOWE (OCENA DOSTATECZNA)

Uczeń:

- posiada wyrywkową i fragmentaryczną wiedzę,
- ma problemy z samodzielnym sformułowaniem i uzasadnieniem swoich wypowiedzi,
- udziela odpowiedzi na proste pytania nauczyciela,
- wykonuje samodzielnie proste zadania,
- definiuje podstawowe pojęcia z danego rozdziału,
- zna: najważniejsze dokumenty, w oparciu o które funkcjonuje szkoła, cele, jakie realizuje państwo, układ treści Konstytucji RP, strukturę władzy centralnej i jej podstawowe uprawnienia,
- wymienia formy państwa, najistotniejsze dokumenty, określające prawa i wolności człowieka, odszukuje w Konstytucji III RP rozdziały, w których zawarte są podstawowe zasady ustroju oraz wolności, prawa i obowiązki obywateli,
- krótko, w sposób ogólny opisuje rolę władzy wykonawczej, ustawodawczej i sędziowskiej w koncepcji trójpodziału władzy,
- charakteryzuje podstawowe zasady państwa demokratycznego i ustroju RP,
- odróżnia państwa o ustroju demokratycznym od państw niedemokratycznych i zna w nich sytuację jednostki,
- charakteryzuje najpoważniejsze problemy współczesnego świata.

WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE (OCENA Dобра)

Uczeń:

- w dużej mierze opanował treści i umiejętności zawarte w podstawie programowej
- chętnie pracuje w grupie
- jest aktywny na zajęciach
- umiejętnie wykorzystuje zdobyte informacje
- wykonuje samodzielnie typowe zadania związane z tokiem lekcji i zlecone przez nauczyciela
- umie formułować proste, typowe wypowiedzi ustne i pisemne
- potrafi interpretować diagramy, wykresy, mapki tematyczne, zestawienia statystyczne, teksty źródłowe, fotografie, infografiki,
- poprawnie stosuje pojęcia: naród, państwo, samorząd terytorialny, grupa społeczna, niezawisłość sędziowska, migracje, terroryzm, organizacja międzynarodowa, konstytucja, preambuła, trójpodział władzy, suwerenność narodu, państwo prawa, decentralizacja władzy, NATO, ONZ,
- omawia formy państwa,
- zna i rozumie różnice między państwem totalitarnym i autorytarnym oraz mechanizmy funkcjonowania państwa demokratycznego,
- wykazuje różnice między monarchią konstytucyjną a republiką,
- zna rodzaje więzi społecznych w grupie, czynniki, które wyznaczają prawa i obowiązki dziecka - ucznia, władze samorządu uczniowskiego i opisuje ich działalność,
- prezentuje różne sposoby rozwiązywania konfliktów,
- określa specyfikę działalności organów terytorialnych i organów szkoły,

- charakteryzuje podstawowe zasady ustroju politycznego RP i uprawnienia organów władzy,
- uzasadnia cel działania organizacji pozarządowych, fundacji, stowarzyszeń, związków zawodowych,
- dostrzega różnice w typach partii i systemach partyjnych,
- opisuje rolę władzy wykonawczej, ustawodawczej i sędziowskiej w koncepcji trójpodziału władzy,
- wylicza uprawnienia sejmu i senatu w Polsce,
- określa funkcje sejmu i senatu,
- wyjaśnia terminy: legitymizacja władzy, ordynacja wyborcza,
- wymienia nazwy organów władzy, do których społeczeństwo wybiera swoich przedstawicieli,
- wymienia rodzaje gmin,
- wskazuje najpoważniejsze konflikty zbrojne, rozgrywające się obecnie w różnych częściach świata.

WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE (OCENA BARDZO DOBRA)

Uczeń:

- bardzo aktywnie uczestniczy w zajęciach,
- sprawnie, samodzielnie posługuje się różnymi źródłami wiedzy, uzasadnia odpowiedzi, korzystając z wiadomości prasowych, telewizyjnych, internetowych,
- uzasadnia własne poglądy i stanowiska,
- dokonuje samodzielnej oceny wydarzeń i zjawisk,
- potrafi samodzielnie, szczegółowo interpretować diagramy, wykresy, mapki tematyczne, zestawienia statystyczne, teksty źródłowe, fotografie, infografiki i wyciągać właściwe wnioski,
- dostrzega związki przyczynowo-skutkowe,
- potrafi łączyć wiedzę z różnych przedmiotów,
- rozumie znaczenie pojęć: tolerancja, socjologia, dymisja, Rada Gabinetowa, kontrasygnata, ratyfikacja,
- interpretuje wybrane fragmenty Konstytucji III RP,
- potrafi właściwie posługiwać się poznanymi pojęciami i tekstem konstytucji oraz na wybranych przykładach ocenić funkcjonowanie w praktyce zasad ustroju RP, wykorzystać wiedzę teoretyczną do oceny problemów, które są aktualnie rozwiązywane przez władze centralne i samorządowe,
- omawia znaczenie udziału obywateli w wyborach,
- wyodrębnia różnice w podziale zadań poszczególnych struktur samorządu oraz organów szkoły,
- rozumie i potrafi ustalić podobieństwa i różnice w sprawowaniu władzy w monarchii konstytucyjnej i republice,
- potrafi wyjaśnić istotę społeczeństwa obywatelskiego,
- ocenia sytuację obywatela w państwie demokratycznym, autorytarnym i totalitarnym,
- umie określić rodzaje swobód obywatelskich i granice wolności,
- wymienia przykłady sytuacji, w których doszło do naruszenia praw obywateli.

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE POZA PROGRAM NAUCZANIA (OCENA CELUJĄCA)

Uczeń:

- uczeń posiada wiedzę wyraźnie wykraczającą poza obowiązkowe wymagania programowe, potwierdzając ją w toku pracy lekcyjnej i pozalekcyjnej,

- bierze aktywny udział w zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- posiada zainteresowania humanistyczne, systematycznie pracuje, czyta książki i artykuły prasowe, ogląda programy publicystyczne, korzysta w Internecie jako dodatkowego źródła wiedzy,
- wykonuje zadania wykraczające poza obowiązkowe czynności procesu lekcyjnego,
- uczestniczy w różnych konkursach związanych z przedmiotem wiedza o społeczeństwie, osiąga sukcesy,
- współpracuje z nauczycielem, wykazuje się dociekliwością i inicjatywą,
- angażuje się w akcje o charakterze humanitarnym, ekologicznym, wolontariackim.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował treści koniecznych, ma bardzo poważne braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach,
- nie przejawia chęci przyswajania niezbędnych wiadomości i współpracy z nauczycielem,
- nie potrafi formułować nawet bardzo prostych wypowiedzi ustnych i pisemnych, ponieważ nie zna i nie rozumie podstawowej terminologii stosowanej na lekcjach,
- odmawia wykonywania zadań postawionych przez nauczyciela bądź grupę, wyraźnie nie interesuje się przedmiotem.